

PETAK MUKE GOSPODNJE

1. ČITANJE: Iz 52, 13 – 53,12

Za naše je grijehe on proboden.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Gle, uspjeh će sluga moj,
uzvisit će se, podignuti i uzdići veoma!
Kao što se mnogi nad njim užasnuše
– tako mu je lice neljudski bilo iznakaženo
te obličjem više nije naličio na čovjeka –
tako će on mnoge zadiviti narode
i kraljevi će pred njim stisnuti usta
videć ono o čemu im nitko nije govorio,
shvaćajući ono o čemu nikad čuli nisu:

»Tko da povjeruje u ono što čusmo,
kome li se otkri ruka Gospodnja?«

Izrastao je pred njim poput izdanka,
poput korijena iz zemlje osušene.

Ne bijaše na njem ljepote
ni sjaja da bismo se u nj zagledali,
ni izgleda da bi nam se svidio.

Prezren bijaše, od ljudi odbačen,
čovjek boli, vičan patnjama,
od kog svatko lice otklanja,
prezren bijaše, obscijenjen.

On slabosti naše ponije,
naše boli uze na se,
a mi ga držasmo udarenim,
od Boga pogođenim, poniženim.

Za naše je grijehe on proboden,
za opačine naše satrt.

Na njega pade kazna radi našeg mira,
njegovom se modricom izliječismo.

Poput stada svi smo mi lutali,
svatko je svojim okrenuo putem.
A Gospodin je svalio na nj
bezakonje nas sviju.
Zlostavljahu ga, a on se pokori
i usta svojih ne otvori.
Ko janje na klanje odvedoše ga,
ko ovca, nijema pred onima što strigu,
usta svojih ne otvori.

Iz pritvora je i sa suda otet;
tko se brine za njegovu sudbinu?
Da, iz zemlje je živih uklonjen,
za grijeh naroda svog na smrt izbijen.
Ukop mu dadoše među zločincima,
a grob mu bî s bogatima,
premda ne počini nepravde
nit mu usta laži izustiše.

Al Gospodinu se svidje
pritisnuti ga bolima.
Žrtvuje li život svoj ko naknadnicu,
vidjet će potomstvo, produžiti sebi dane
i Gospodnja će se volja po njemu ispuniti.
Zbog patnja duše svoje vidjet će svjetlost
i nasititi se spoznajom njezinom.

Sluga moj pravedni opravdat će mnoge
i krivicu njihovu na sebe uzeti.
Zato ću mu mnoštvo dati u baštinu
i s mogućnicima plijen će dijeliti
jer sâm se predao na smrt
i među zlikovce bio ubrojen,
a on grijeh mnogih ponese na sebi
i zauze se za zločince.

Riječ Gospodnja.

OTPJEVNI PSALAM: Ps 31, 2.6.12-13.15-17.25

Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!

Tebi se, Gospodine, utječem,
o da se ne postidim nikada:
u svojoj me pravdi izbavi!
U tvoje ruke predajem duh svoj:
otkupi me, Gospodine, Bože vjerni.

Dušmanima svojim ruglo postadoh,
susjedima podsmijeh, a znancima strašilo;
koji me vide vani, bježe od mene.
Nestalo me ko mrtvacu iz sjećanja ljudi,
postadoh ko razbijena posuda.

A ja se, Gospodine, u tebe uzdam;
govorim: Ti si Bog moj!
U tvojoj je ruci sudbina moja:
istrгни me iz ruke dušmana
i onih koji me progone!

Rasvijetli lice nad slugom svojim,
po svojoj me dobroti spasi.
Budite hrabri i jaka srca,
svi koji se u Gospodina uzdate!

2. ČITANJE: Heb 4, 14-16; 5, 7-9

Naviknu slušati, te svima koji ga slušaju posta začetnik spasenja.

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo:

Imajući velikoga Velikog svećenika koji prodrije kroz nebesa – Isusa, Sina Božjega – čvrsto se držimo vjere. Tà nemamo takva velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom.

Pristupajmo dakle smjelo prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas!

Tà Krist je u dane svoga zemaljskog života sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti. I bî uslišan zbog svoje predanosti: premda je Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati i, postigavši savršenstvo, posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja.

Riječ Gospodnja.

PJESMA PRIJE EVANĐELJA: Fil 2, 8-9

Krist postade poslušan
do smrti, smrti na križu.
Zato ga Bog preuzvisi
i darova mu ime, ime nad svakim imenom.

EVANĐELJE: Iv 13, 1-15

Muka Gospodina našega Isusa Krista po Ivanu

U ono vrijeme: Iziđe Isus sa svojmi učenicima na drugu stranu potoka Cedrona. Ondje bijaše vrt u koji uđe Isus i njegovi učenici. A poznaše to mjesto i Juda, njegov izdajica, jer se Isus tu često sastajao sa svojim učenicima. Juda onda uze četvrtu i od svećeničkih glavara i farizeja sluge te dođe onamo sa zubljamama, svjetiljkama i oružjem.

Znajući sve što će s njim biti, istupi Isus naprijed te ih upita: »Koga tražite?« Odgovore mu: »Isusa Nazarećanina.« Reče im Isus: »Ja sam!« A stajaše s njima i Juda, njegov izdajica. Kad im dakle reče: »Ja sam!« – oni ustuknuše i popadaše na zemlju. Ponovno ih tada upita: »Koga tražite?« Oni odgovore: »Isusa Nazarećanina.« Isus odvrati: »Rekoh vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu« – da se ispuni riječ koju reče: »Ne izgubih nijednoga od onih koje si mi dao.«

A Šimun Petar isuče mač koji je imao uza se pa udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu desno uho. Sluga se zvao Malho. Nato Isus reče Petru: »Djeni mač u korice! Čašu koju mi dade Otac zar da ne pijem?« Tada četa, zapovjednik i židovski sluge uhvatiše Isusa te ga svezaše.

Odvedoše ga najprije Ani jer on bijaše tast Kajfe, velikoga svećenika one godine. Kajfa pak ono svjetova Židove: »Bolje da jedan čovjek umre za narod.«

Za Isusom su išli Šimun Petar i drugi učenik. Taj učenik bijaše poznat s velikim svećenikom pa s Isusom uđe u dvorište velikoga svećenika. Petar osta vani kod vrata. Tada taj drugi učenik, znanac velikoga svećenika, iziđe i reče vratarici te uvede Petra. Nato će sluškinja, vratarica, Petru: »Da nisi i ti od učenika toga čovjeka?« On odvrati: »Nisam!« A stajahu ondje sluge i stražari, raspirivahu žeravicu jer bijaše studeno i grijahu se. S njima je stajao i Petar i grijao se.

Veliki svećenik zapita Isusa o njegovim učenicima i o njegovu nauku. Odgovori mu Isus: »Ja sam javno govorio svijetu. Uvijek sam naučavao u sinagogi i u Hramu gdje se skupljaju svi Židovi. Ništa nisam u tajnosti govorio. Zašto mene pitaš? Pitaj one koji su slušali što sam im govorio. Oni eto znaju što sam govorio.« Na te njegove riječi jedan od nazočnih slugu pljusne Isusa govoreći: »Tako li odgovaraš velikom svećeniku?« Odgovori mu Isus: »Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo! Ako li pravo, zašto me udaraš?« Ana ga zatim posla svezana Kajfi, velikom svećeniku.

Šimun Petar stajao je ondje i grijao se. Rekoše mu: »Da nisi i ti od njegovih učenika?« On zanijeka: »Nisam!« Nato će jedan od slugu velikog svećenika, rođak onoga komu je Petar bio odsjekao uho: »Nisam li te ja vidio u vrtu s njime?« I Petar opet zanijeka, a pijetao odmah zapjeva.

Nato odvedoše Isusa od Kajfe u dvor upraviteljev. Bilo je rano jutro. I oni ne uđoše da se ne okaljaju, već da mognu blagovati pashu. Pilat tada iziđe pred njih i upita: »Kakvu tužbu iznosite protiv ovog čovjeka?« Odgovore mu: »Kad on ne bi bio zločinac, ne bismo ga predali tebi.« Reče im nato Pilat: »Uzмите ga vi i sudite mu po svom zakonu.« Odgovoriše mu Židovi: »Nama nije dopušteno nikoga pogubiti« – da se ispuni riječ Isusova kojom je označio kakvom mu je smrću umrijeti.

Nato Pilat uđe opet u dvor, pozove Isusa i upita ga: »Ti li si židovski kralj?« Isus odgovori: »Govoriš li ti to sam od sebe ili ti to drugi rekoše o meni?« Pilat odvrati: »Zar sam ja Židov? Tvoj narod i glavari svećenički predadoše te meni. Što si učinio?« Odgovori Isus: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moje bi se sluge borile da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije odavde.« Nato mu reče Pilat: »Ti si dakle kralj?« Isus odgovori: »Ti kažeš: ja sam kralj. Ja sam se zato rodio došao na svijet da svjedočim za istinu. Tko je god od istine, sluša moj glas.« Reče mu Pilat: »Što je istina?« Rekavši to, opet iziđe pred Židove i reče im: »Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice. A u vas je običaj da vam o Pashi nekoga pustim. Hoćete li dakle da vam pustim kralja židovskoga?« Povikaše nato opet: »Ne toga, nego Barabu!« A Baraba bijaše razbojnik.

Tada Pilat uze i izbičeva Isusa. A vojnici spletoše vijenac od trnja staviše mu ga na glavu; i zaogrnuše ga grimiznim plaštem. I prilazili su mu i govorili: »Zdravo, kralju židovski!« I pljuskali su ga. A Pilat ponovno iziđe i reče im: »Evo vam ga izvodim da znate: ne nalazim na njemu nikakve krivice.« Iziđe tada Isus s trnovim vijencem, u grimiznom plaštu. A Pilat im kaže: »Evo čovjeka!« I kad ga ugledaše glavari svećenički i sluge, povikaše: »Raspni, raspni!« Kaže im Pilat: »Uzмите ga vi i raspnite jer ja ne nalazim na njemu krivice.« Odgovoriše mu Židovi: »Mi imamo Zakon i po Zakonu on mora umrijeti jer se pravio Sinom Božjim.«

Kad je Pilat čuo te riječi, još se više prestraši pa ponovno uđe u dvor i kaže Isusu: »Odakle si ti?« No Isus mu ne dade odgovora. Tada mu Pilat reče: »Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li da imam vlast da te pustim i da imam vlast da te razapnem?« Odgovori mu Isus: »Ne bi imao nada mnom nikakve vlasti da ti nije dano odozgor. Zbog toga ima veći grijeh onaj koji me predao tebi.«

Od tada ga je Pilat nastojao pustiti. No Židovi vikahu: »Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru. Tko se god pravi kraljem, protivi se caru.« Čuvši te riječi, Pilat izvede Isusa i posadi na sudačku stolicu na mjestu koje se zove Litostrotos – Pločnik, hebrejski Gabata – a bijaše upravo priprava za Pashu, oko šeste ure – i kaže Židovima: »Evo kralja vašega!« Oni na to povikaše: »Ukloni! Ukloni! Raspni ga!« Kaže im Pilat: »Zar kralja vašega da razapnem?« Odgovoriše glavari svećenički: »Mi nemamo kralja osim cara!«

Tada im ga preda da se razapne. Uzeše dakle Isusa. I noseći svoj križ, iziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota. Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini. A napisu Pilat i natpis te ga postavi na križ. Bilo je napisano: »Isus Nazarećanin, kralj židovski«. Taj su natpis čitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grčki. Nato glavari svećenički rekoše Pilatu: »Nemoj pisati: ‚Kralj židovski‘, nego da je on rekao: ‚Kralj sam židovski.‘« Pilat odgovori: »Što napisah, napisah!«

Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na četiri dijela – svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. Rekoše zato među sobom: »Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopadne« – da se ispuni Pismo koje veli:

»Razdijeliše među se haljine moje,
za odjeću moju baciše kocku.«

I vojnici učiniše tako.

Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: »Ženo! Evo ti sina!« Zatim reče učeniku: »Evo ti majke!« I od toga časa uze je učenik k sebi.

Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunilo Pismo, reče: »Žedan sam.« A ondje je stajala posuda puna octa. I natakaoše na izopovu trsku spužvu natopljenu octom pa je primakaoše njegovim ustima. Čim Isus uze ocat, reče: »Dovršeno je!« I prignuvši glavu, preda duh.

Kako bijaše Priprava, da ne bi tijela ostala na križu subotom, jer velik je dan bio one subote, Židovi zamoliše Pilata da se raspetima prebiju golijeni i da se skinu. Dođoše dakle vojnici i prebiše golijeni prvomu i drugomu koji su s Isusom bili raspeti. Kada dođoše do Isusa i vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni, nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah poteče krv i voda. Onaj koji je vidio svjedoči i istinito je svjedočanstvo njegovo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete jer se to dogodilo da se ispuni Pismo: »Nijedna mu se kost neće slomiti.« I drugo opet Pismo veli: »Gledat će onoga koga su proboli.«

Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je – kriomice, u strahu od Židova – bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skine Isusovo tijelo. A dođe i Nikodem – koji je ono prije bio došao Isusu noću – i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop.

A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

Riječ Gospodnja.